

Opinnäytetyö (AMK)

Kauneudenhoitoalan koulutusohjelma

Estenomi

2015

Johanna Kostet

ÄITIYS- JA VANHEMPAINVAPAAN HAASTEET KAUNEUDENHOITOALAN YRITTÄJILLÄ

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

OPINNÄYTETYÖ (AMK) | TIIVISTELMÄ

Turun ammattikorkeakoulu

Kauneudenhoitoalan koulutusohjelma | Estenomi

Joulukuu 2015 | 36 sivua

Arja Keltaniemi

Johanna Kostet

ÄITIYS- JA VANHEMPAINVAPAAN HAASTEET KAUNEUDENHOITOALAN YRITTÄJILLÄ

Yrittäjien äitiyslomasta ei löydy paljoa tietoa. Kauneudenhoitoalalla työskentelee paljon naisyrittäjiä ja monelle tulee jossain vaiheessa ajankohtaiseksi etsiä tietoa yrittäjien äitiyslomasta tai toisin sanoen äitiys- ja vanhempainvapaasta; mitä ne pitävät sisällään ja mitä kaikkea yrittäjän pitää ottaa huomioon alkaessaan odottaa perheenisäystä ja jäädessään äitiyslomalle yrityksestä. Tämän opinnäytetyön tavoitteena on selvittää, mitä kaikkea kauneudenhoitoalan yrittäjien on otettava huomioon äitiyslomalle jäädessään, sekä mitkä asiat tuntuvat yrittäjistä haasteellisilta äitiysloman aikana.

Toiminnallinen opinnäytetyö toteutettiin käyttämällä lähdeaineistona suurimmaksi osaksi internetiä ja kirjallisuutta, kirjallisuudessa perehtyen opinnäytetyön toteuttamiseen. Internetin erilaiset yrittäjien blogit ja -keskustelupalstat olivat suurena osana tietoperustaa. Opinnäytetyöhön sisältyvä kysely kauneudenhoitoalan yrittäjille tehtiin Survey Monkey-ohjelmaa apuna käyttäen ja haastateltiin kolmea eri kauneudenhoitoalan yrittäjää.

Yrittäjien äitiys- ja vanhempainvapaista ja siitä löytyvästä vähäisestä tiedosta, voi tehdä yhteen vedon, että virallista tietoa löytyy todella vähäinen määrä. Se tieto on sekavasti kirjoitettu. Tässä viitataan esimerkiksi Kelan ja eri vakuutusyhtiöiden virallisiin sivuihin. Yrittäjien omilla blogeilla he avaavat tietoa enemmän ja kirjoittavat tiedon selkokielellä helpommaksi ymmärtää. Opinnäytetyön tarkoituksena on perehtyä kauneudenhoitoalan yrittäjien haasteisiin, joita he kohtasivat jäädessään äitiyslomalle; mitä kaikkea kauneudenhoitoalan yrittäjien on otettava huomioon ennen äitiys- ja vanhempainvapaalle jäämistä ja mitä tunteita äitiysloma nostaa pintaan yrittäjissä. Oleellimmat haasteet yrittäjille olivat: pitkät työpäivät ennen äitiysvapaalle jääntä, äitiysvapaan kesto, vähäinen rahantulo äitiysvapaan aikana, pelko asiakkaiden menetyksestä ja miten yhdistää äitiys ja yrittäjyys.

ASIASANAT:

Kauneudenhoitoalan yrittäjä, raskaus, äitiysvapaa, vanhempainvapaa, haasteet, yritys.

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Bachelor of beauty care management | Specialisation

December 2015 | 36 pages

Instructor Arja Keltaniemi

Johanna Kostet

BEAUTY CARE MANAGEMENT ENTREPRENEURS MATERNITY LEAVE- CHALLENGES

There is not much information concerning of entrepreneurs maternity leave. In beauty care there works a lot of female entrepreneurs and many of them will want to find information of entrepreneurs maternity leave, what it means and what entrepreneur has to take into consideration while pregnancy and staying away from the company. The purpose of this thesis is to find out what beauty care entrepreneurs have to think before leaving on maternity leave and which things they feel difficult during maternity leave.

This active thesis was made by using internet and literaty of how to make a thesis. Different blogs of entrepreneurs and many kind of internet discussions were the most important base to this thesis. Some questions were made to beauty care entrepreneurs with help of Survey Monkey -program and three different beauty care entrepreneurs were interwieved.

There is very little official information about entrepreneurs maternity leave and usually it's not written clearly, for example on Kela's and different insurance companies pages. In their own blogs entrepreneurs write more clearer and open the meaning to readers. This thesis is ment to handle the challenges of beauty care entrepreneurs, when they are leaving to maternity leave and what they should consider before leaving to maternity leave and also, how do they feel during maternity leave. Biggest challenges for entrepreneurs were: long workdays before maternity leave, length of maternity leave, smaller income during maternity leave, fear of losing customers and how to combine maternity and being an entrepreneur.

KEYWORDS:

Beaty care management entrepreneur, maternity leave, challenge, pregnancy, company.

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	6
2 ENNEN ÄITIYSLOMAA	8
3 KAUNEUDENHOITOALAN YRITTÄJIEN ÄITIYSLOMA	11
3.1 Äitiysvapaa ja vanhempainvapaa	11
3.2 Kotihoidon tuki	14
3.3 Yksityisen hoidon tuki	15
3.4 Yksityinen hoitaja saaden kotihoidon tukea ja yksityisen hoidon tukea	16
3.5 Joustava hoitoraha	16
3.6 Kunnallinen päivähoito	17
3.7 Vinkit	18
4 KARTOITUS YRITTÄJÄN HAASTEISSA	19
4.1 Blogit	19
4.2 Keskustelupalstat	21
4.3 Kysely	21
4.4 Haastattelut	23
4.5 Yhteenveto ja merkityksellisemmät asiat	24
5 YHTEENVETOA - VINKKEJÄ YRITTÄJÄN JÄÄDESSÄ ÄITIYSLOMALLE	26
5.1 Äitiysloma ja paluu yrittäjänä työelämään	28
5.2 Eri vaihtoehtoja äitiysloman jälkeen	29
5.3 Asiat jotka ovat mietityttäneet yrittäjä-äitejä äitiysloman aikana	30
6 POHDINTA	31

LIITTEET

Liite 1. Kyselytutkimus: Kauneudenhoitoalan yrittäjien äitiyslomaa koskeva kysely

1 JOHDANTO

Olen kauneudenhoitoalan yksityisyrittäjä. Olen toiminut parturi-kampaaja yrittäjänä tällä hetkellä yksitoista vuotta. Viime syksynä saimme ihanan tiedon siitä, että meille tulee ensimmäinen lapsi.

Aihe on minulle ajankohtainen, koska raskauden tiedon myötä alkoi samantien suuri, asioiden järjestely yritystäni kohtaan ja päässä pyöri miljoona erilaista kysymystä koskien raskautta, äitiyslomaa ja omaa yritystäni. Välillä tunneskaala vaihteli paniikista sekasortoon, kun taas välillä ajattelin että kaikesta selvitään, kunnes aloin etsimään tietoa yrittäjien äitiyslomasta.

Ensimmäisenä sainkin huomata, että äitiysloman virallinen nimi ei ole äitiysloma vaan äitiysvapaa ja äitiysvapaa on vain kolmen kuukauden pituinen, kunnes jäädytään hoitovapaalle. Samalla myös huomasin, että yrittäjille on todella vähän ja sekavasti kirjoitettua faktatietoa yrittäjien äitiyslomista ja enemmän hyötytietoa löysinkin eri alojen yrittäjien blogeista. Niistä huomasin, että moni tuskaili samassa tilanteessa kuin minäkin tiedon suhteen.

Yrittäjien äitiysloma nostaa yrittäjillä pintaan monia erilaisia ajatuksia, haasteita ja huolia siitä, miten selviytyä yrityksen kanssa. Kuinka ihanaa olisikin viettää äitiysloma ihanan pienen vauvan kanssa ilman taka-ajatuksissa pyörivää ajatusta yrityksestäsi tietäen, että samalla kuitenkin joudut hoitamaan yrityksesi asioita ja kantamaan huolta, mikä varjostaa täydellistä vauva-aikaa.

Yrityksen asioita järjestelläkseni jouduin soittamaan monta puhelua eri laitoksiin ja käymään virastoissa paikan päällä, ennen kuin asiat selkenivät itse yrittäjälle. Kaikki nämä kokemukset saivat minut miettimään, että tässä olisi hyvä ja ajankohtainen aihe opinnäytetyöhöni estenomi-opinnoissani. Halusin lähteä tuomaan esille sen, mitä haasteita äitiysloma tuo tullessaan kauneudenhoitoalan yksityisyrittäjille.

Tietolähteenä eniten käytin internetiä ja eri yrittäjien blogeja. Kirjallisuutta aiheeseen liittyen löytyi todella vähän ja koinkin parhaimmaksi ja monipuolisemmaksi tietolähteeksi internetin. Tein myös kyselytutkimuksen kauneudenhoitoalan ammattilaisille ja haastattelin kolmea eri kauneudenhoitoalan yrittäjää. Heillä jokaisella on erilainen tausta yrittäjyydessä, jokaisella on yksi lapsi ja he ovat juuri palailleet takaisin yrittäjyyden pariin, tai sanoisinko työelämän pariin, äitiyslomalta. Yrittäjyyshän ei katoa yrittäjiltä minnekään äitiysloman ajaksi. Valitsin heidät haastateltaviksi, koska heillä on tuoretta tietoa yrittäjyydestä yhdistettynä äitiyslomaan, sekä parhaimmin tuoreessa muistissa se, mitä haasteita he kokivat raskauden ja äitiysloman aikana.

Tavoitteenani on saada vastauksia kauneudenhoitoalan yrittäjien haasteisiin raskauden ja äitiysloman aikana. Kokosin myös yhteenvedon, jossa on vinkkejä yrittäjälle jäädessään äitiyslomalle ja siinä samalla yrittäjää ohjataan löytämään vastauksia yrittäjien raskauden ja äitiysloman tuomiin haasteisiin. Liitteistä löytyy kyselytutkimus, jonka tein osalliseksi opinnäytetyötäni.

2 ENNEN ÄITIYSLOMAA

Tässä kappaleessa tuon esille sen, mitä on pienyrittäminen ja pienyrittäjän arki kauneudenhoitoalalla ennen äitiyslomaa sekä mitä haasteita pienyrittäminen tuo tullessaan. ”Hyvinvoinnin kasvun ohella on kansainvälinen hoitamis- ja hoidattamiskulttuuri levinnyt Suomeen. Tämä on lisännyt ihmisten tietoisuutta oman ulkoisen olemuksen, hiusten ja ihon osuudesta omaan hyvinvointiin. Suuntaus kauneudenhoitopalveluiden jatkuvaan kysynnän kasvuun tulee säilymään tulevaisuudessa.” (Verohallinto 2012.)

Kauneudenhoitoalalle valmistuu parturi-kampaajia noin 1000 ja vastaavasti kosmetologeja ja maskeeraajia hieman vähemmän, noin 300 – 400 (Verohallinto 2012). Kuten tästä voi arvata, kilpailua alallamme riittää. Yrittäjän onkin oltava kilpailuhenkinen siinä mielessä, että kestää paineet kilpailun suhteen muiden yrittäjien kanssa. Moni yrittäjä kokee, että yrittäminen on elämäntapa.

Kauneudenhoitoalalla yrittäjä tekee perustyönsä lisäksi myynti-, markkinointi- ja myyninedistämistehtäviä sekä tuote-esittelyjä. Hän työskentelee pääsääntöisesti vuokraamalla itsellensä työtilan, olemalla vuokratuoliyrittäjänä tai vastaavasti sopimusyrittäjänä, freelancereina, tekemällä kotikäyntejä tai perustamalla yrityksen kotinsa yhteyteen. Oman yrityksen perustaminen on kustannuksellisesti melko kallista, koska on investoitava suuri tuotevalikoima ja kalliita laitteita. Yrityksen perustamiseen kannattaakin varata kunnon budjetti, noin 10 000 - 25 000€ yrityksestä riippuen. Moni rahoittaakin yrittämisen lainalla, jonka saa pankista tai Finnveralta, jolla on monia vaihtoehtoja rahoitustarpeisiin. Kauneudenhoitolalan yrittäjä ei saa yleensä starttirahaa yrityksen aloittamiseen, koska kilpailu on kovaa. Starttirahan saaminen edellyttää todella ainutlaatuisen liiketoimintasuunnitelman. ”Kauneudenhoitoalaa koskevaan vuoden 2009 opintouudistukseen on sisällytetty pakolliset yrittäjyysopinnot, koska kauneudenhoitoalalla toimitaan pääsääntöisesti yrittäjänä. Työvoiman palkkaaminen ei ole kovin yleistä ja siten yrittäjät toimivat yleensä joko yksin tai yhdessä muiden yrittäjien kanssa. Alan palkkakehityksen vuoksi yrittäjyys kannustaa palkkatyötä enemmän.”

(Verohallinto 2012.) Välimuotona näille kahdelle on olemassa joko sopimusyrittäjyys tai vuokratuoliyrittäjyys. Sopimusyrittäjyys erottuu vuokratuoliyrittäjyydestä siten, että parturi-kampaaja toimii omalla toiminimellään omaan lukunsa toisen yrittäjän tiloissa ja maksaa tälle vuokraa työpisteestä. Vuokrana on tietty prosentti sopimusyrittäjän liikevaihdosta, kun taas vuokratuoliyrittäjyydessä vuokrana on kiinteä kuukausivuokra kumpikin näistä ovat yleistyneet huomattavasti 2000-luvulla. Yrittäjyydestä nämä molemmat ovat turvalliset vaihtoehdot esimerkiksi vastavalmistuneelle kauneudenhoitoalan ammattilaiselle, koska he voivat harjoittaa yrittäjyyttä kollegoidensa kanssa turvallisesti. (Verohallinto 2012.)

Yrittäjä on kiinni yrityksessään 24/7. Yrittäjyydessä on yrittäjien mielestä hyvät ja huonot puolet. Hyvänä puolena yrittäjät kokevat esimerkiksi vapauden, hyvänä puolen vapauden päättää omista aikatauluistaan ja lomistaan sekä myös vapauden päättää työkuvista ja työskentelypaikoistaan sekä siitä, millaiseksi haluaa yrityksensä muotoutuvan. Huonoista puolista yrittäjät sanovat, että kaikella on hintansa. Jos saat päättää omat lomien eteen on tehtävä tuplasti työtä ja lisäksi on säästettävä lomarahat. Ja vastaavasti palatessasi lomalta, työmäärä on tuplaantunut. Yrittäminen vaatii kovaa työtä, energisyyttä, stressin sietokykyä, aina 100% panostamista ja ajanhermolla olemista.

Etenkin ennen äitiyslomaa saa tehdä kovasti työtä, jotta saa pidettyä asiakkaat itsellään vielä loman jälkeenkkin ja moni yksin yrittäjä joutuu tienaamaan ennen varsinaista äitiyslomaa myös loman aikaiset liiketilan vuokrat, jos ei omista omaa liiketilaa sekä muut yrityksen pakolliset kulut myös mitä yrityksellä on. (Kaakelitehtaalla 2014.) Kaikki riippuu siitä, kuinka pitkän äitiysloman yrittäjä on aikonut pitää.

Yrittäjän on mietittävä oman yrityksensä imagoa ja brändiä, sillä moni valitsee kauneudenhoitoalan yrityksen palveluja yrittäjän oman persoonan ja kädenjäljen mukaan.

Ennen äitiyslomaa on mietittävä, mikäli yrittäjä työskentelee yksin, ottaako hän yritykseensä sijaisen lomansa ajaksi sekä mistä löytää itsensä tilalle ammatillisesti yhtä pätevä sijainen, vai pystyykö yrittäjä palkkaamaan työntekijän äitiysloman ajaksi. Koska yrittäjillä ei ole säännöllisiä työtuloja, moni yrittäjä vierastaa ajatusta työntekijän palkkaamisesta, koska ei välttämättä pysty tarjoamaan säännöllisiä työtuloja. (Kaakelitehtaalla 2014.) Ainakin sen perusteella, mitä tutkin erilaisia blogeja kauneudenhoitoalan yrittäjyydestä. Sijaisen voi ottaa myös yritykseen, jossa työskentelee useampi yrittäjä.

Yrittäjä joutuu huolehtimaan yrityksestään eri tavoin äitiyslomalla. Työmäärä vain kasvaa sitä mukaan, mitä useamman henkilön yritys työllistää. Useasti yrittäjä työskentelee äitiysloman aikana ja sitäkin on mietittävä ennen lomalle jääntiä, millä tavoin ilmoittaa omat työskentelyt ja markkinointi. Ennen äitiyslomaa on hyvä olla perillä kaikista verotukseen ja vakuutuksiin liittyvissä asioissa.

Ennen äitiyslomalle jääntiä moni yrittäjä joutuukin työskentelemään aamusta iltaan ilman lomaa tahdissa, jossa elämä on ihan aikataulutettu. Varmasti monelle yrittäjälle äitiyslomalle jäänti tuo myös mieleen ihania ajatuksia, että voi hetken olla niin kutsutulla ”normaalilla päivärytmillä”, ilman stressaavaa aikataulua yrityksen suhteen.

3 KAUNEUDENHOITOALAN YRITTÄJIEN ÄITIYSLOMA

Tässä kappaleessa käyn väliotsikoiden muodossa läpi kaikki termit, jotka liittyvät äitiyslomaan ja kaikki eri olemassa olevat vaihtoehdot siihen, mitä tapahtuu äitiysloman jälkeen, syventyen samalla jokaiseen eri vaihtoehtoon hieman enemmän sekä antaen vinkkejä yrittäjille siitä, mitä vaihtoehtoja on olemassa siinä vaiheessa, kun paluu työelämään yrittäjänä on ajankohtaista.

3.1 Äitiysvapaa ja vanhempainvapaa

Yleinen nimitys on äitiysloma, jota käytetään puhekielessä paljon, mutta äitiysloman virallinen nimi on äitiysvapaa. Äitiysvapaa alkaa niin yrittäjillä kuin työntekijöilläkin ennen lapsen virallista laskettua syntymäaikaa. Äitiysvapaalle jäädytään viimeistään 30 arkipäivää ennen laskettua aikaa. Äitiysloman aikaisiin arkipäiviin lasketaan päivät maanantaista lauantaihin, jolta saat äitiyspäivärahaa. Halutessaan äitiysvapaalle voi kuitenkin jäädä jo noin kaksi kuukautta ennen laskettua aikaa äitiysvapaalle. Tätä aikaa kutsutaan varhennetuksi äitiysvapaaksi. (Kela 2015.)

Äitiysvapaan ajalta yrittäjille maksetaan äitiysrahaa, joka määräytyy yrittäjien YEL-vakuutuksen, eli yrittäjien eläkevakuutukseen (YEL) mukaan ja vanhempainpäivärahat määräytyvät vakuutuksen työtulon mukaan. Toisin sanoen vuonna 2015 alkavissa päivärahoissa perusteena on vuoden 2013 YEL-työtulo, jota on tarkistettu palkkakertoimella. ”Eläkelaitos vahvistaa yrittäjälle vuotuisen työtulon. Vakuutuksen työtulot eivät siis ole omia, yritystoiminnasta saamiasi palkka- tai ansiotuloja. Yrityksestäsi nostamasi palkka ei siis vaikuta vanhempainpäivärahojesi määrään, silloin kun päivärahaa maksetaan YEL-vakuutuksen mukaan.” (Kela 2015.)

”Eläkekarttuma turvaa myös aikoina, jolloin yrittäjä on esimerkiksi sairauden tai raskauden johdosta ilman yrittäjätuloa. Eli toisin sanoen yrittäjän eläke-etuus karttuu, vaikka hän keskeyttäisi ko. ajaksi YEL-vakuutuksensa ja siten myös YEL-maksun maksamisen. Jos hän taas ei keskeytä YEL-vakuutustaan, hänen eläketurvansa karttuu sekä päiväraha-ajan perusteella että YEL-vakuutuksen

kautta, mikä tarkoittaa esimerkiksi äitiyspäiväraha-aikana, että eläke-etuus karttuu yli kaksinkertaisesti normaaliin yrittäjätoiminta-aikaan verrattuna.” (Yrittäjät 2005.)

Yrittäjien äitiyspäivärahoihin maksetaan myös korotuksia. Korotukset koskevat ainoastaan niitä, joiden vanhempainpäivärahat maksetaan YEL-työtulojen perusteella.

- ”Äitiysrahaa maksetaan korotettuna ensimmäisiltä 56 arkipäivältä niin, että se on enintään 90 % palkasta.
- Vanhempainraha maksetaan korotettuna ensimmäisen 30 arkipäivän ajalta niin, että se on enintään 75 % palkasta. Korotus tulee sekä isälle että äidille, jos molemmat ovat vanhempainvapaalla.
- Jos vuositulot ovat yli 54 552 euroa, korotusprosentti on ylittävältä osalta 32,5 %.” (Kela 2015.)

Jos tulot ovat kasvaneet vähintään 20 %, voit pyytää Kelaa laskemaan päivärahan myös päivärahakautta edeltävien 6 kuukauden YEL-vakuutuksen työtulon perusteella, jos työtulo vuosituloksi muutettuna on 20 % suurempi kuin verotuksessa todettu työtulo. Tällöin Kela laskee työtulot 6 kuukauden ajalta välittömästi ennen vanhempainpäivärahakauden alkamista ja kertoo ne kahdella vuosituloksi. Jos yrittäjällä on pakollinen tai vapaaehtoinen YEL-vakuutus, Kela laskee päivärahan YEL-vakuutuksen mukaisista työtuloista. Tällöin ei voi itse valita, esittääkö 6 kuukauden tuloiksi eläkevakuutuksen työtulon vai omasta yritystoiminnasta saadut ansio- ja palkkatulot, vaan päivärahan perusteena olevana tulona käytetään ainoastaan YEL-vakuutuksen työtuloa. Vakuutetun yrittäjän ei tarvitse esittää Kelalle selvitystä YEL-työtulosta, sillä Kela saa tiedon yrittäjien YEL-työtulosta suoraan eläkelaitoksista. (Kela 2015.)

Yrittäjän pitää muistaa hakea äitiysraha 2 kk ennen laskettua synnytysaikaa ja ilmoittaa työnantajalle vapaasta 2 kk ennen vapaan alkua.

Ensiksi yrittäjä saa äitiysrahaa, jota maksetaan 105 arkipäivää eli noin neljä kuukautta ja oikeus tähän äitiysrahaan alkaa, kun raskaus on kestänyt 154 päivää (Kela 2015). Äitiysrahan jälkeen maksetaan vanhempainrahaa.

Vanhempainvapaan jälkeen voi jäädä hoitovapaalle ja saada kotihoidon tukea. Voi myös palata töihin osa-aikaisesti ja saaden joustavaa hoitorahaa.

Äitiysrahoille ja lomien nimille on monia erilaisia nimityksiä eri tietolähteissä ja ne voivat hämmentää usein tiedon etsijää. Jos tuntuu, että Kelan sivuilta ei saa tarvittavaa tietoa raskauteen, lomiin, tukiin ja yrittäjyyteen liittyen, voi tilata ajan Kelan toimistoon paikan päälle, jossa saa asioille enemmän henkilökohtaista opastusta, koska monesti ensimmäistä lastaan odottava äiti tarvitsee erilaisia apuja ettei tulisi yllätyksiä etuuksien suhteen.

Hyvä puoli yrittäjiä ajatellen on, että äitiysvapaan aikana saa työskennellä, eli yrittäjäkin voi tehdä töitä omassa yrityksessään. Jos työskentelee äitiysvapaan aikana ja saa Kelasta äitiysrahaa, tällöin äitiysraha maksetaan työskentelypäiviltä vähimmäismääräisenä. Muilta päiviltä saa täysimääräisen äitiysrahan. Sunnuntaisin työskentely ei vaikuta äitiysrahaan, sillä äitiysrahaa maksetaan vain arkipäiviltä. Sunnuntai on yrittäjille hyvä päivä työskentelyyn ja silloin voi työskennellä vaikka 24 tuntia vuorokaudessa, miten itse kukin haluaa. Usein tietoa etsiessä tuntuu, että asioista on tehty monimutkaisia yrittäjiä kohtaan. Myös kaikki kirjanpito ja muut toimistotyöt kannattaa hoitaa sunnuntaisin, jotta niistä ei rokoteta äitiyspäivärahoissa. Kannattaa muistaa ilmoittaa työpäivät Kelan asiointipalvelussa verkkopankkitunnuksillasi tai soittamalla lapsiperheen palvelunumeroon. Palkkatietoja tai sunnuntaityötä ei tarvitse ilmoittaa Kelaan.

Kun vanhempainvapaa loppuu, lapsi on noin yhdeksän kuukautta. Tämä on monelle se hetki kun äiti palaa takaisin työelämään. Tässä vaiheessa on hyvä miettiä, mitä kukin haluaa tehdä vanhempainvapaan jälkeen ja kuinka moni yrittäjä voi jäädä kotiin vielä vanhempainvapaan jälkeen. Tiedämme, että yhdeksän kuukauden ikäisen lapsen päivähoitoon laittaminen kuulostaa monesta äidistä pelottavalta ajatukselta. Yrittäjällä ja yrityksen omistajalla se hankaloittaa monia eri vaihtoehtopäätöksiä. Monelle yrittäjä-äidille ihanteellisin ajatus olisi jäädä vielä kotiin siihen asti, kun lapsi täyttää kolme vuotta, mutta kuinka monelle se on mahdollista? Vanhempainvapaan jälkeen isien on mahdollista jäädä isyysvapaalle ja saada tukea Kelasta.

3.2 Kotihoidon tuki

Toisena vaihtoehtona on, että äiti, isä tai muu hoitaja voi jäädä kotiin hoitamaan alle 3-vuotiasta lasta ja saada kotihoidon tukea. Kotihoidon tukea voi hakea alle kolmevuotiaan lapsen vanhempi, jos lapsi ei ole kunnan järjestämässä päivähoitossa. Lasta voi hoitaa jompikumpi vanhemmista tai muu hoitaja, kuten esimerkiksi sukulainen tai yksityinen päiväkotiki. Lasten kotihoidon tukeen kuuluu hoitoraha, johon eivät vaikuta perheen tulot. Hoitoraha yhdestä alle 3-vuotiasta on 342,53 e/kk. Hoitolisään vaikuttavat perheen yhteenlasketut tulot ja kuntalisä kotikunnasta riippuen ja hoitolisä on enintään 183,31 e/kk. Kela tarkistaa vuosittain kotihoidon tuen indeksillä, mikä voi muuttaa tuen määrää. Sitä maksetaan vain yhdestä lapsesta.

Hoitolisä maksetaan täysimääräisenä, jos perheen kuukausitulot eivät ylitä perheen koon mukaan määräytyvää tulorajaa. Perheen koko on enintään neljä henkilöä. Tulorajan ylittävä tulo vähentää hoitolisän täyttä määrää perheen koon mukaan määräytyvällä prosenttiosuudella tulorajan ylittävästä tulosta. Hoitolisää haettaessa yrittäjän on muistettava tehdä tuloseselvitysloMAKE (Y 8) sekä toimitettava tuloslaskelma tai kopio tuoreimmasta veroilmoituksesta. (Kela 2015.)

Esimerkiksi Oulussa kuntalisää kutsutaan Oulu-lisäksi. Oulu-lisä on perhekohtainen ja tuen suuruus on 140€. Oulu-lisä maksetaan kotihoidon tuen hoitorahan korotuksena Kelan toimesta, mutta Oulu-lisän ehtona on, että jompikumpi vanhemmista hoitaa lapsen kotona. (Oulun kaupunki 2015.) Kannattaa tutustua oman kuntasi internetsivuihin ja katsoa sieltä kuntakohtainen tilanne kuntalisän saantiin, sekä rahalliseen tulosummaan.

3.3 Yksityisen hoidon tuki

Kolmantena vaihtoehtona lapsi voi mennä yksityiseen hoitopaikkaan tai hoitajalle, jolloin perhe voi hakea yksityisen hoidon tukea. Yksityisen hoidon tukeen kuuluvat hoitoraha, hoitolisä (perheen tulot vaikuttavat) ja kuntalisä kotikunnasta riippuen. Lasten yksityisen hoidon tukea voi saada perhe, jossa on alle kouluikäinen lapsi, jota hoitaa perheen palkkaama hoitaja tai yksityinen päivähoiton tuottaja. (Kela 2015.)

Seuraavassa kappaleessa käsitellään paremmin aihetta yksityisen hoidon tuki, perheen palkkatessa yksityisen hoitajan. Yksityisen hoidon tukea ei voi saada, mikäli lapsi on kunnan järjestämässä päivähoitossa tai hänelle on varattu sieltä hoitopaikka, tai mikäli lasta hoitaa vanhempi, joka ei asu lapsen kanssa samassa taloudessa. Ja jos samanaikaisesti isälle maksetaan isyysrahaa, silloin ei voi saada yksityisen hoidon tukea. Etuus on aina lapsikohtainen. (Kela 2015.)

Yksityisen hoidon tuen saaminen edellyttää tiettyjä ehtoja muassa sen, että hoitaja ei kuulu lapsen kanssa samaan kotitalouteen, sekä on yksityishenkilö, jonka kanssa perhe on tehnyt työsopimuksen ja jonka kunta on hyväksynyt päivähoiton tuottajaksi tai on muu päivähoiton tuottaja (henkilö tai yhteisö), jonka kunta on hyväksynyt päivähoiton tuottajaksi. Lasta voi hoitaa sukulainen (esim. isovanhempi), jos olet tehnyt hänen kanssaan työsopimuksen ja maksat hänelle palkkaa. Jos perheessä on alle 3-vuotias lapsi, voit hakea lapsillesi kotihoidon tukea, jolloin sukulainen voi hoitaa lapsia ilman työsopimusta. (Kela 2015.)

Yksityisen hoidon tuki on hoitorahaltaan 174,38€ kuukudessa per lapsi, jonka päälle tulee vielä hoitolisä, enintään 146, 64€ kuukaudessa per lapsi (Kela 2015). ”Hoitoraha ja -lisä maksetaan erikseen jokaisesta lapsesta, jolla on oikeus tukeen. Tuki voi olla enintään lapsen hoitomaksun suuruinen. Lisäksi kotikunta saattaa maksaa kuntalisää. Kuntalisän määrä ja myöntämisedellytykset ovat kuntakohtaisia.” (Kela 2015.)

Kuntalisän suhteen kannattaa varmistaa sen saanti omasta kunnasta. Hoitorahaan vaikuttavat perheen koko ja tulorajat. Niistä tarkempaa tietoa löytyy Kelan omilta sivuilta. ”Kela maksaa tuen aina palkkaamallesi hoitajalle tai muulle päivähoidon tuottajalle. Se maksetaan jälkikäteen kuun viimeisenä pankkipäivänä.” (Kela 2015.)

3.4 Yksityinen hoitaja saaden kotihoidon tukea ja yksityisen hoidon tukea

Neljäntenä vaihtoehtona perhe voi palkata hoitajan yksin tai yhdessä muiden perheiden kanssa ja saada kotihoidon tukea tai yksityisen hoidon tukea lapsen iästä riippuen. Jos palkkaa työsuhteisen hoitajan, tulee työnantajana tehdä ennakonpidätys maksamasta palkasta hoitajan verokortin mukaan. Lisäksi tulee maksaa sosiaaliturvamaksu ja huolehtia lakisääteisistä vakuutusmaksuista, joita ovat työttömyysvakuutusmaksu, työeläkemaksu, tapaturmavakuutus ja ryhmähenkivakuutus.

Sosiaaliturva- ja vakuutusmaksuista perhe huolehtii koko palkan osalta, sekä myös Kelan maksamasta tuen osuudesta. Kun kotitalous on työnantaja-asemassa, se on myös velvollinen järjestämään työterveyshuollon työntekijälleen.(Kela 2015.)

3.5 Joustava hoitoraha

Viides vaihtoehto on, että äiti ja/tai isä voivat tehdä alle 30-tuntista työviikkoa ja saada Kelasta joustavaa hoitorahaa. Joustavaa hoitorahaa voi saada alle 3-vuotiaan lapsen isä tai äiti tai muu huoltaja (myös adoptio- ja sateenkaariperheissä), tai kumpikin vanhempi yhtä aikaa, jos he ovat järjestäneet työnsä niin, että he hoitavat lasta eri aikoina (esim. toinen maanantaisin ja toinen perjantaisin). (Kela 2015.) Tämä koskee myös vanhempaa, joka ei asu lapsen kanssa samassa taloudessa.

Joustavan hoitorahan edellytys on, että vanhempi tekee töitä viikoittain keskimäärin enintään 30 tuntia viikossa tai enintään 80 % normaalista kokopäivätyön työajasta sekä on YEL-vakuutuksen piiriin kuuluva yrittäjä. Joustavaan hoitorahaan eivät vaikuta perheen tulot ja se on porrastettu kahteen

ryhmään vanhemman työajan mukaan. Rahallisesti joustava hoitoraha on 244,18 euroa kuukaudessa, kun työaika on enintään 22,5 tuntia viikossa tai enintään 60 % normaalista kokopäivätyön työajasta. Tämä tarkoittaa esimerkiksi noin 3 päivää viikossa tai noin 4,5 tuntia päivässä, tai 162,78 euroa kuukaudessa, kun työaika on yli 22,5 tuntia mutta enintään 30 tuntia viikossa tai yli 60 %, mutta enintään 80 % normaalista kokopäivätyön työajasta. Tämä tarkoittaa esimerkiksi noin 4 päivää viikossa tai noin 6 tuntia päivässä. Mainitut tunti- ja prosenttimäärät ovat keskimääräisiä tietoja ja vaihtelua viikkojen välillä voi olla, kunhan ne eivät keskimäärin ylitä annettuja määriä haetulla ajalla. (Kela 2015.)

3.6 Kunnallinen päivähoito

Kuudentena vaihtoehtona on, että lapsi voi mennä kunnalliseen päivähoitoon. Kunnallista päivähoitopaikkaa voi hakea päiväkodeista, ryhmäperhepäivähoidosta tai perhepäivähoidosta. Päivähoito on tarkoitettu alle kouluikäisille lapsille ja siellä työskentelee koulutettuja lastentarhanopettajia ja lastenhoitajia. Perhepäivähoidossa työskentelee koulutettu perhepäivähoitaja. Paikoista ja eri vaihtoehdoista kannattaa kysellä omasta kunnastasi. ”Päiväkodeissa lapset ovat yleensä ryhmissä, joissa on 3–4 hoitajaa. Yleensä ryhmässä on 12–21 lasta. Määrä riippuu lasten iästä ja siitä, kuinka monta hoitajaa ryhmässä on. Ryhmäperhepäivähoidossa on 2–3 hoitajaa. Ryhmässä voi olla jokaista hoitajaa kohden neljä lasta. Perhepäivähoito tarkoittaa, että hoitaja hoitaa lapsia omassa kodissaan. Hoitaja voi hoitaa neljää lasta kerrallaan. Kunnallisen päivähoidon maksu riippuu perheen tuloista ja koosta sekä siitä, kuinka monta tuntia päivässä lapsi on hoidossa. Jos perheen tulot ovat hyvin pienet, päivähoito voi olla perheelle maksutonta.” (Infopankki 2015.)

3.7 Vinkit

Vaihtoehtoja löytyy, mutta mikä näistä olisi yrittäjille kaikista paras ja käytännöllisin. Kelaan voi tilata ajan keskustelemaan paikan päälle eri vaihtoehtoista, jotka ovat yrittäjälle itselleen sopivia.

Ollessasi yrittäjänä ja jäädessäsi äitiyslomalle, muista hoitaa asiat kuntoon Kela:n kanssa, koskien äitiysrahaa, tukia työskennellessäsi äitiysloman aikana, lomia, lapsilisää ja äitiysavustusta. Tarkistuta YEL-vakuutuksesi tulo, koska sen mukaan määräytyy äitiysrahasi. Käy kirjanpitäjän tai tilitoimiston luona juttelemassa tuloistasi ja selvitä, pystythän jäämään äitiyslomalle ja pyydä heitä tarkistamaan verotuksen ennakkovero koskien. Ole pankkiin yhteydessä, mikäli yritykselläsi on lainaa tai lainoja. Selvitä, voitko esimerkiksi tilanteen niin vaatiessa laittaa lainat maksuvapaalle äitiysloman ajaksi ja ennen kaikkea jos yrityksessä työskentelee muita, tulee sinun pitää heidän kanssaan palaverieita ja päättää, kuka jää liikkeen vastaavaksi oman äitiysloman ajaksi.

Faktatietoa löytyy Kelan sivuilta, mutta sen lukeminen vaatii todella hyvää ymmärrystä niitä lukiessa. Jonkun verran faktatietoa yrittäjien äitiyslomasta löytyy myös Suomen Yrittäjät -sivustolta.

Itse olin eniten yllättynyt, kuinka hyvin löysin Oulun kaupungin sivuilta erilaisia tietoja koskien äitiyslomia, lapsiperheiden etuuksia sekä tukia, harrastetoimintaa vauvoista varttuneimpiin lapsiin ja erilaisista lapsen hoitomahdollisuuksista muun muassa avoimesta päiväkodeista, jotka ovat ilmaisia kotihoidossa oleville lapsille.

Jonkin verran sain irti myös eri vakuutusyhtiöiden sivuilta tietoa esimerkiksi YEL-vakuutuksista, koskien yrittäjien äitiyslomaa ja raskautta. Olisin itse kaivannut enemmän jotain niin sanottua koottua tietopakettia yrittäjille raskaudesta, äitiyslomasta ja eri tukimahdollisuuksista. Kun ensimmäinen lapsi on tulossa, se on monelle äidille todella haastavaa alkaa etsimään kaikki tieto, joka liittyy lapsen saantiin. Se helpottaisi huomattavasti etenkin meitä yrittäjä-äitejä, jos olisi joku valmiiksi koottu teos kaikesta lapsen saannista aina yritystoiminnan haasteellisuuteen asti.

4 KARTOITUS YRITTÄJÄN HAASTEISSA

Halusin päästä kiinni pienyrittäjien arkeen. Mietin, mitä voisivat olla parhaita keinoja selvittää asioita yrittäjien arjesta. Olisivatko ne blogit, kyselyt, keskustelupalstat, haastattelut tai muut vastaavat.

Itse koin parhaimmiksi ja tällä hetkellä innoittavimmiksi erilaiset blogit, yrittäjien blogit mukaan lukien.

Tein myös kyselyn sosiaaliseen mediaan Facebookiin erilaisiin kauneudenhoitoalan ryhmiin ja kokosin sieltä tietoa ylös.

Haastattelin kolmea eri kauneudenhoitoalan yrittäjää yrittäjyydestä ja heillä jokaisella oli äitiysloma hiljattain loppunut, joten sain myös hyvää ja ajankohtaista tuntumaa siihen, miltä tuntui olla yrittäjänä äitiyslomalla ja mitä tapahtui lomien jälkeen, sekä kuinka arki on lähtenyt menemään, kun pieni lapsi ja yrittäjyys ovat yhdistettyinä.

Kävin läpi erilaisia keskustelupalstoja mielenkiinnon vuoksi, mutta niistä saamaani tietoa vähän kyseenalaistin välillä.

Tietysti kävin läpi internetin etsien virallista tietoa muun muassa Kelan, Verohallinnon ja eri vakuutusyhtiöiden sivuilta, tutkien myös Suomen yrittäjien kirjoittamia artikkeleita.

4.1 Blogit

En ole ollut ennen opinnäytetyötäni kovin innokas blogien lukija, mutta opinnäytetyötäni tehdessäni jouduin lukemaan todella monta erilaista blogia, koska tietoperustaa yrittäjien äitiysloman haasteellisuuteen löytyi todella vähän faktatiedoista. Blogien kautta pääsin kurkistamaan enemmän sisään yrittäjien äitiyteen, sekä siihen mitä he kokivat haasteelliseksi, eli toisin sanoen olen tutustunut blogeihin käytännönläheisistä syistä.

Täytyy sanoa, että tässä nykyhetkessä olen innokas blogien lukija ja seuraankin tiivisti paria blogia nykyään ihan aktiivisesti. Tietysti blogeissa minua itseäni kiehtoo suurimmaksi osakseen kauneudenhoitoalan yrittäjien erilaiset blogit.

Tätä opinnäytetyötä tehdessäni tutustuin muidenkin alojen yrittäjien blogeihin, eikä pelkästään kauneudenhoitoalan yrittäjien. Halusin vain löytää mahdollisimman paljon tietoa yrittäjien äitiyslomasta ja siitä, mitä haasteita se nosti esille yrittäjissä. Blogeissa oli mukava huomata kuinka eri tavalla me yrittäjät ajattelemme yhdestä ja samasta asiasta, nimittäin äitiyslomasta. Tutustuin muun muassa tällaisiin blogeihin:

<http://kaakeliuuni-kaakeli.blogspot.fi/2014/07/yrittajan-aitiysloma.html>

<http://aitiyrittaa.blogspot.fi/2014/10/yrittajan-aitiysloma.html>

<http://www.yrittajalinja.fi/blogi/2013/11/14/812/?page2>

<http://velhoitse.puheenvuoro.uusisuomi.fi/82314-yrittajan-aitiysvapaa-%E2%80%93-mita-se-on>

<http://aikkasaava.com/terveiset-aitiyslomalta/>

<http://savonvoimala.blogspot.fi/2014/09/satu-lappalainen-yrittajyys-ja-aitiys.html>

<http://primebody.fitfashion.fi/2015/05/24/kuinka-valmistaudun-aitiyyteen/>

4.2 Keskustelupalstat

Tutustuin erilaisiin keskustelupalstoihin opinnäytetyötä tehdessäni. Suhtauduin niihin hyvin skeptisesti. Keskustelupalstoilla useasti tieto on kysymyksiä herättelevää ja kyseenalaistavaa, koska tietopohjaa ei keskustelupalstojen vastauksille löydy. Tieto saattaa käsittää hyvin usein monen mutkan kautta kuultua tietoa. Ja silloin herää tiedon kyseenalaisuus sekä se, onko tiedossa mitään faktaa takana.

Meillä suomessa on useita eri keskustelupalstoja, mutta varmaankin hyvin monelle tutuimpia ovat erilaiset vauvupalstat, muun muassa Kaksplus, Meidän perhe ja Vauva. Toki myös Suomi24-keskustelupalsta on suosittu.

Keskustelupalsoilta löytää aiheeseen kuin aiheeseen erilaisia viestiketjuja ja itsekin tutustuin niihin mielenkiinnolla etsien tietoa yrittäjien äitiyslomista. Mutta kuten arvata saattaa, keskustelupalstoilla aihe lähtee usein rönsyilemään ja saattaa mennä hyvinkin kauaksi itse viestiketjun alkuperäisestä aiheesta. Välillä sieltä löytyy myös hyvinkin kiivaita keskusteluja, mutta nämä seikat tekevätkin ne mielenkiintoisiksi.

4.3 Kysely

Tein kyselyn opinnäytetyöhöni liittyen Survey Monkey -ohjelmaa apuna käyttäen. Kyselyn aiheena oli kauneudenhoitoalan yrittäjien äitiyslomaa koskeva kysely. Kyselyn avulla halusin selvittää, mitä asioita kauneudenhoitoalan yrittäjät kokivat haasteellisiksi äitiyslomaan liittyen. Kyselyssä oli kymmenen erilaista lyhyttä kysymystä aiheeseen liittyen. Kyselyn julkaisin sosiaalisessa mediassa facebookissa estenomien ja parturi-kampaajien ryhmissä sekä myöskin omilla henkilökohtaisilla sivuillani ja yritykseni sivuilla. Kehotin julkaisuissa jakamaan kyselyä ihmisille eteenpäin ja huomasinkin, että sitä oltiin jaettu ainakin Stadin ammattiopiston opettajien keskuudessa.

Sain kymmenen vastausta kyselyyni. Vastauksien saaminen ei ollutkaan niin päivän selvää, kuin mitä olin luullut ja vaikka muodostinkin kyselystä omasta mielestäni sopivan mittaisen kymmenellä lyhyehköllä kysymyksellä ja aikaa kysymysten vastaamiseen ei silti mennyt kuin pari minuuttia kyselyä testatessani. Ehkä ihmiset vain olivat liian kiireisiä kyselyn tekohetkellä vastailemaan. Mielestäni aihe oli mielenkiintoinen kyselytutkimusta ajatellen ja poikkeavakin verrattuna sosiaalisen median kautta toteutettuihin erilaisiin kyselyihin, joita olen seurannut. Kysely löytyy liitteet-osiosta.

Vastauksien avulla sain kartoitettua hyvin kauneudenhoitoalan yrittäjien haasteet ja pelot koskien yrittäjyyttä äitiysloman aikana sekä mitä se tuo yrittäjille tullessaan ja mitä pelkoja ja haasteita se nosti pintaan.

Suurimmin yllätyin siitä, että innostuin kyselyn luomisesta, sillä itse henkilökohtaisesti välttelen kyselyihin vastaamista hyvinkin usein. Kyselyn luominen oli helppo tehdä Survey Monkey -ohjelmalla, mutta siinä vaiheessa kun kysely piti julkaista ja analysoida, koin ohjelman hankalaksi ja sekavaksi käyttää.

Vastausten tarkasteleminen oli äärettömän mielenkiintoista ja sainkin huomata, kuinka paljon kauneudenhoitoalan yrittäjät pohdiskelivat samoja asioita yrittäjyyden suhteen ja mitä samoja asioita he kokivat haasteellisiksi. Vaikka sainkin vain kymmenen vastausta kerättyä, niistä pystyin jo laatimaan analyysin kauneudenhoitoalan yrittäjien haasteisiin.

Kyselyn avulla on todella helppo saada vastauksia erilaisiin tutkimuksiin. Aion hyödyntää kyselyn käyttöä vastaisuudessakin koskien omaa yritystä, yrityksen kehittämistä sekä yrityksen eteenpäin viemistä.

4.4 Haastattelut

Halusin tehdä opinnäytetyöni osaksi eri kauneudenhoitoalan yrittäjien haastatteluja. Alkuun pidin ideaa loistavana, sitä mitä pidemmälle opinnäytetyössäni etenin, haastattelujen anti antoi toki minulle paljon tietoa yrittäjien äitiyslomien haasteellisuudesta, mutta jäin miettimään, että vastasiko haastattelut täysin silti sitä mitä halusin saada irti opinnäytetyöltäni.

En tiedä johtuiko se minusta itsestäni vai eri haastateltavista, mutta jollain tavalla en enää kokenut haastatteluja niin tärkeiksi kuin alussa kuvittelin vai jäikö vain haastatteluista uupumaan jollain tavalla se tärkein punainen lanka?

Haastattelin kolme eri kauneudenhoitoalan yrittäjää. Yksi yrittäjä oli kauneudenhoitoalan koulutuskeskuksen omistaja ,joka oli juuri palannut takaisin työelämään äitiyslomalta ollessaan yhdeksän kuukautta pois yrityksestään. Hänellä oli ollut äitiysloman ajaksi palkattuna sijainen omalle paikalleen.

Toinen oli sopimusyrittäjänä toimiva parturi-kampaaja, joka oli palannut äitiyslomalta vuotta aiemmin ja joka oli työelämään paluun jälkeen vaihtanut paikkaa sopimusyrittäjänä ihan eriin parturi-kampaamoon, kun missä äitiyslomalle jäädessään työskenteli.

Ja kolmas oli ollut yrittäjänä omassa parturi-kampaamossa, kunnes myi oman yrityksensä lapsen tulon myötä ja siirtyi äitiysloman jälkeen työskentelemään työntekijäksi kauneudenhoitoalan tukkufirmaan.

Haastatteluissa annoin ensin haastateltavien kertoa oman tarinansa yrittäjyydestä ja sen jälkeen esitin heille kysymyksiä, joita minulle nousi pintaan tarinoiden aikana. Halusin saada kuulla enemmän juurikin siitä, mitä he kokivat haasteellisiksi paluussa yrittäjänä työelämään ja mikä sai aikaan ratkaisut, mitä kukainenkin päätti tehdä äitiyslomansa jälkeen sekä millä tavalla he pystyivät yhdistämään yrittäjyyden ja äitiyden.

4.5 Yhteenveto ja merkityksellisemmät asiat

Yhteenvetona blogien, haastatteluiden, kyselyn ja keskustelupalstojen yrittäjä-äitien äitiysloman haasteellisuuteen löytyi lähteistä paljon. Monet kokivat samat asiat kuitenkin eritavalla, jollekin yrittäjälle esimerkiksi äitiysloman kesto tuntui haasteelliselta kun taas joku toinen koki yrittäjien pitkät työpäivät yhdistettynä äitiyteen haasteellisena.

Poiminkin tähän merkityksellisempiä asioita, joita lähteistä nousi esiin:

Yrittäjät kokivat haasteelliseksi pitkät työpäivät ennen äitiyslomalle jääntiä. Heitä pelottaa vähäinen rahantulo, kuinka selvittää kaikista yrityksen laskuista äitiysloman aikana. Osa yrittäjistä aloittaa työt pakollisista syistä jo pari viikkoa synnytyksen jälkeen. (Primebody 2015.) Syinä olivat muun muassa yksin yrittäjänä, ei ole varaa olla pois yrityksestä sekä pelko menettää asiakkaat.

Yrittäjillä nousi paljon kysymyksiä esiin ja mieleen ennen äitiyslomalle jääntiä pohdittavaksi. Moni mietti, kuinka kauan kotona pystyy olemaan, kuinka pitkään pystyy äitiysloman jälkeen tekemään lyhennettyä viikkoa, 1-2 vuottako? Miten saa kaiken järjestettyä? Jäädäkö itse kotiin vauvan kanssa vai palkkatyössä oleva mies? Miten yhdistää äitiys ja yrittäjäyys? Tämä oli jokaisella yrittäjällä huolen aiheena.

Moni yrittäjä olikin raskauden aikana jo kokenut, kuinka vähän tietoa löytyy yrittäjien äitiyslomasta ja mitä pitää saada selville ennen äitiyslomalle jääntiä. Yrittäjät etsivätkin tietoa siitä kuinka yrittäjänä tulee toimia jäädessään äitiyslomalle sekä mistä hakea mitään tukia ja kuinka hyvissä ajoin. Heitä kiinnosti myös missä vaiheessa jäädä äitiyslomalle ja miten toimia, jos ottaa yritykseen toisen yrittäjän töihin äitiysloman ajaksi, vaikuttaako se äitiyspäivärahaan? Mitä tehdä oman yrityksen kanssa? Sijaiseksi vuokratuoli/sopimusyrittäjä vai palkkatyöläinen? Näihin haasteisiin haettiin tietoa Kelalta, yrittäjänäisten keskusliitosta, kirjanpitäjiltä ja vakuutusyhtiöiltä.

Yrittäjiä huolestutti myös yrittäjän vastuu äitiyslomalla, työntekijöille palkanmaksu, laskutukset ja kirjanpito.

Nyrkkisääntönä tulikin esille melkein jokaisesta lähteestä, että YEL-vakuutus kannattaa nostaa korkeammaksi 6 kuukautta ennen laskettua aikaa.

Moni yrittäjä joutuu tekemään töitä äitiysloman aikana ja tämä mietitytti useaa yrittäjää. Mistä työnteosta pitää ilmoittaa Kelaan ja mistä ei? Mikä työnteoko vaikuttaa äitiyspäivärahaan? Kuinka hoitaa vauvanhoito jos työskentelee sunnuntaisin? Tämä huolestutti varsinkin yksinhuoltajina olevia yrittäjä-äitejä. Tarviiko YEL-vakuutusta maksaa äitiyslomalla? Yrittäjä-äidit kokivat myös unenpuutteen haasteellisiksi, kuinka jaksaa väsyneenä yhdistää yrittäminen ja vauvan hoito.

Toisilla yrittäjillä oli huolena, että laittaako yrityksen pakettiin äitiysloman ajaksi ja miten sitten paluu arkeen sujuu äitiysloman jälkeen? Asiakkaiden metsästys ja uudelleen markkinointi? Miten yritykset yleensäkin selviävät äitiysloman ajasta?

Moni mietti myös, pitääkö työttömyyskassan jäsenmaksua maksaa äitiysloman ajalta. Raha-asiat menee rästiin usealla yrittäjällä äitiysloman aikana. Miten selviytyä niistä?

Mutta tämänlaisia asioita nousi merkittävimmin esille ja nämä jo kattavatkin hyvin sen, että faktatietoa löytyy yrittäjien äitiyslomaa koskien vain vähän. Yrittäjät painiskelevat samojen ongelmien äärellä ja kokevat ainoastaan ongelmat eri näkökulmista haasteellisiksi.

5 YHTEENVETOA - VINKKEJÄ YRITTÄJÄN JÄÄDESSÄ ÄITIYSLOMALLE

Ennen äitiyslomalle jääntiä yrittäjällä on monta asiaa mietittävänä yrityksensä suhteen ja myös kaikkien eri tuki- ja loma-asioiden kannalta. Moni yrittäjä kokee äitiyslomalle jäännin haasteelliseksi ja haastettahan se tuottaakin monessa mielessä. Yrittäjä joutuu tekemään paljon työtä ennen äitiyslomalle jääntiä eli niin sanotusti hioa asiakassuhteet kuntoon, jotta ne samat ihanat asiakkaat odottavat sinua vielä lomiesi jälkeen. Usea yksin yrittäjä joutuukin tienamaan myös rahat ennakkoon liiketilan vuokriin äitiysloman aikana, jos ei omista omaa liiketilaa ja samalla pitää tienata rahat myös muihin juokseviin kuluihin mitä yrityksen pyörittämisessä on kuukautta kohden. Sillon yrittäjän pitää tehdä todella paljon töitä ennakkoon.

Ennen äitiyslomalle jääntiä kannattaa rauhassa pohtia, kuinka pitkän äitiysloman haluaisit pitää ja kun olet siihen saanut vastauksen itseltäsi, mene kirjanpitäjäsi tai tilitoimistosi juttusille keskustelemaan faktat, kuinka pitkän äitiysloman todellisuudessa pystyt pitämään yrityksesi taloudellisen tilanteen suhteen. Käykää läpi tulosi ja menosi, että pystythän jäämään äitiyslomalle, edes joksikin aikaa. Muista myös kuunnella itseäsi, koska pieni vauva myös tarvitsee äitiään. Pyydä myös kirjanpitäjäsi tai tilitoimistoasi tarkistamaan verotuksesi tai voit tarkistaa sen myös itsekin verotoimistosta koskien ennakkoveroasi äitiysloman aikana.

Kun olet jäämässä äitiyslomalle, muista hoitaa asiat kuntoon Kelan kanssa, koskien äitiysrahaa, äitiyslomaa, lapsilisää ja äitiysavustusta. Tarkista omasta vakuutusyhtiöstäsi yrittäjien eläkevakuutuksesi tulo, koska sen mukaan määräytyy äitiysrahasi. Nosta Yel-vakuutuksesi korkeammalle viimeistään puolta vuotta ennen äitiyslomaa. Ole myös pankkiin yhteydessä jos, sinulla on yritykseesi lainoja pankista. Mieti, haluatko lyhentää lainaasi äitiysloman ajan vai haetko maksuvapaata äitiyslomasi ajaksi.

Mieti myös yrityksesi brändiä ja imagoa, sillä moni valitsee yrityksen niiden mukaan sekä tietysti kauneudenhoitoalan yrittäjän kädenjäljen mukaan. Millä tavalla pystyt lomasi aikana pitämään nämä asiat yllä? Eli siis joudutko työskentelemään äitiyslomasi aikana pitääksesi edellä mainitut asiat yllä? Vai millä ratkaiset sen? Vai käytkö tasaisin väliajoin piipahtamassa ja vaalimassa asiakassuhteita näyttäytymällä paikan päällä yrityksessäsi?

Tässä vaiheessa olisi siis syytä miettiä, että otatko sijaisen itsesi paikalle, jos työskentelet yksin yrittäjänä? Jos päätät ottaa, mistä löydät ammatillisesti suunnilleen yhtä taitavan? Ja ylipäänsä pystytkö palkkaamaan työntekijän, koska et välttämättä pysty tarjoamaan työntekijälle säännöllisiä tuloja vai otatko vuokratuoli- tai sopimusyrittäjän yritykseesi. Näissä kaikissa työkuvioida riittää pohdittavaa yrittäjälle.

Tiedosta itsellesi, että joudut huolehtimaan yrityksestäsi myös äitiyslomasi aikana. Työmääräsi on sitä suurempi, mitä enemmän yrityksessäsi työskentelee väkeä. Jos yrityksesi työllistää jo ennen äitiyslomalle jäämistäsi väkeä, pidä palaverieita ja keskustele heidän kanssaan kaikki käytännön asiat läpi, mitä yritykseesi liittyy. Keskustelkaa myös, kenestä tulee liikkeen vastaava poissa ollessasi.

Jos olet aikonut itse työskennellä äitiyslomasi aikana, muista myös informoida työntekijöitäsi siitä, milloin työskentelet. Mieti itse omien voimavarojesi sekä taloudellisen tilanteesi mukaan, kuinka usein aiot työskennellä. Olipa se sitten kerran kuukaudessa vai kerran viikossa muista, että sunnuntai-työskentely ei vaikuta äitiysrahaan. Äitiysraha maksetaan vain arkipäiviltä ja arkipäivät ovat maanantaista lauantaihin. Sunnuntaisin yrittäjä saa työskennellä vaikka 24/7. Jos työskentelet arkipäivinä, muista ilmoittaa arkityöpäivät Kelaan. Kannattaa pohtia eri vaihtoehtoja hyvissä ajoin rauhassa ennen äitiyslomalle jääntiä.

5.1 Äitiysloma ja paluu yrittäjänä työelämään

Tässä vaiheessa olisi hyvä olla jo selvillä kaikista äitiyslomaan liittyvistä asioista. Olet jo päättänyt, kuinka pitkään aiot olla pois yrityksestäsi äitiyslomalla. Mutta seuraavaksi tuleekin ajankohtaiseksi miettiä, mitä äitiysloman jälkeen?

Äitiyslomasta meillä puhutaan puhekielessä yleensä koko yhdeksän kuukauden vapaista, joka oikeasti kattaa sekä äitiysvapaan että vanhempainvapaan. Siitä olisi hyvä aloittaa, että otat selville termit äitiysvapaa ja vanhempainvapaa. Mitä eroa niillä on? Termeinä ja myös rahallisesti.

Äitiysloma alkaa ennen virallista laskettua aikaa eli noin 30 arkipäivää ennen. Äitiysloman aikana arkipäiviä siis ovat maanantaista lauantaihin, miltä ajalta saat äitiyspäivärahaa. Varhennetulle äitiyslomalle voi jäädä halutessaan jo 2 kuukautta ennen laskettua aikaa. Äitiysvapaan ajalta yrittäjille maksetaan äitiysrahaa, joka määräytyy Yel-vakuutuksesi mukaan eli toisin sanoen vakuutuksesi työtulon mukaan, ei sinun tulojesi. Muista, että esimerkiksi vuoden 2015 äitiyspäivärahoissa on perusteena vuoden 2013 Yel-työtulo. Hyvin moni keskeyttää Yel-vakuutuksen äitiysloman ajaksi ja se on jokaisen yrittäjän henkilökohtainen asia kummin tekee, keskeyttää Yel-vakuutuksen vai maksaa myös äitiysloman ajan, riippuen täysin yrityksesi tuloista. Jos päätät maksaa eläkettä äitiysloman ajan, se karttuu kaksinkertaisesti äitiysloman aikana normaaliin yritystoiminta-aikaan verrattuna. Äitiyspäivärahoihin maksetaan myös korotuksia, jos ne maksetaan Yel-työtulojen perusteella.

Äitiyspäiväraha maksetaan korotettuna ensimmäiseltä 56 arkipäivältä niin, että se on enintään 90% palkasta. Äitiysrahaa maksetaan ensin 105 arkipäivältä eli noin neljä kuukautta. Oikeus äitiysrahaan alkaa, kun raskautesi on kestänyt 154 arkipäivää. Sen jälkeen maksetaan vanhempainrahaa viisi kuukautta.

Vanhempainraha maksetaan korotettuna ensimmäisen 30 arkipäivän ajalta niin, että se on 75% palkasta. Jos vuositulot ovat 54 552€, korotusprosentti on ylittävältä osalta 32,5%.

Tässä vaiheessa yrittäjälle tulee ajankohtaiseksi miettiä, mitä tekee, kun äitiysloma alkaa loppumaan. Jäätkö vielä kotiin vanhempainvapaan jälkeen vai palaatko työelämään? Jos yhtään askarruttaa mitä tekisit, suosittelen olemaan yhteydessä Kelan toimistoon ja saat kuulla tarkemmin eri vaihtoehtoista.

5.2 Eri vaihtoehtoja äitiysloman jälkeen

Voit siis jäädä hoitovapaalle vanhempainvapaan jälkeen ja saada kotihoidon tukea tai voit mennä töihin osa-aikaisesti ja saada joustavaa hoitorahaa. Vai laitatteko lapsen yksityiseen hoitopaikkaan tai –hoitajalle, jolloin perhe voi hakea yksityisen hoidon tukea. Vai laitatteko kenties lapsen kunnalliseen päivähoitoon tai perhepäivähoitoon. Huomaat, eri vaihtoehtoja löytyy monia ja kaikista parhaimman vaihtoehdon jokainen kyllä löytää itselleen. Tarvittaessa kannattaa kääntyä Kelan puoleen.

Jos tulot ovat kasvaneet vähintään 20%, voit pyytää Kelaa laskemaan päivärahaman myös päivärahakautta edeltävien 6 kuukauden Yel-vakuutuksen työtulojen perusteella. Ja tässä vaiheessa olisi siis hyvä nostaa Yel-vakuutuksesi. Tämä on helppo tehdä, koska työtulosi tieto tulee suoraan vakuutusyhtiöltä.

Muista hakea äitiysraha kaksi kuukautta ennen laskettua aikaa ja ilmoittaa, jos olet toisella töissä vuokratuoli- tai sopimusyrittäjänä kaksi kuukautta ennen vapaan alkua.

5.3 Asiat jotka ovat mietityttäneet yrittäjä-äitejä äitiysloman aikana

Yrittäjä-äideillä pyöri monta asiaa mielessä, kun äitiysloma alkaa olemaan ajankohtainen. Tein yrittäjien äitiyslomaa koskien kyselyn kauneudenhoitoalan eri yrittäjille. Vastauksia kerätessäni sainkin selville yrittäjien eri huolenaiheet ja äitiysloman haasteellisuuden, esimerkiksi yksinhuoltajaäidit ja sunnuntaityö. Mistä saada vauvalle hoitaja sunnuntaitöiden ajaksi? Unenpuute on monesti yksinhuoltaja elävillä yrittäjä-äideillä suurempi, koska ei ole kokoajan saatavilla tukiverkostoa, jonka kanssa voisi jakaa vauvan hoitovastuun eritoten yöllä.

Monen yksin yrittäjän huolena on, pistääkö yrityksen pakettiin äitiysloman ajaksi vai hankkiako sijainen itsensä tilalle. Siinä on taas lisää mietittävää, jos sijaisen hankkii, että pystyykö tarjoamaan säännöllisen työtulon, vai ottaako yritykseesi vuokratuoli- tai sopimusyrittäjän. Yrityksellähän saa olla tuloja, vaikka itse yrittäjä olisi äitiyslomalla, mutta niiden eteen ei saa tehdä työtä, kuin sunnuntaisin. Eli yritys saa tuottaa, kunhan et itse yrittäjänä siellä ole tuottamassa rahaa arkipäivinä, sillä muuten se vaikuttaa äitiyspäivärahaasi.

Yrittäjä on yrittäjä myös äitiyslomallakin. Et pääse pakoon yrityksesi pakollisia paperitöitä ja laskutuksia ym. edes äitiyslomallasi. Moni yrittäjä pelkää menettävänsä asiakkaansa äitiysloman aikana ja senkin eteen on löydettävä jokin ratkaisu. Toiset yrittäjät kokevat ratkaisuna sosiaalisen median tai yrityksessä säännöllisin väliajoin paikan päällä käynnin tervehtimässä ohimennen asiakkaita. Moni yrittäjä työskenteleekin sunnuntaisin, että saavat asiakkaansa säilytettyä vielä äitiysloman jälkeenkin.

Yrittäjä-äidit ovat huolissaan jo ennakoon yrityksen uudelleen polkaisusta käyntiin äitiysloman jälkeen ja asiakkaiden metsästämisestä aloittamisesta. Raha-asiat huolettavat yrittäjiä, koska äitiysloman aikana yritys ei tuota välttämättä kovin hyvin ja raha-asiat saattavat mennä rästiin. Myös äitiyspäiväraha huolettaa yrittäjiä, kuinka pärjätä äitiysrahalla äitiysloman aikana.

Yhteenvetona lainaankin yhtä kyselyyn vastanneen lausetta: ”Kannattaa nauttia äitiyslomasta ja äitiydestä niin kauan kuin vain mahdollista yrittäjällä. Äitiys ja pieni vauva on ainutlaatuinen elämäntilanne.”

6 POHDINTA

Olen viimeisen kuluneen vuoden aikana joutunut pohtimaan hyvinkin paljon yrittäjien äitiyslomaa ja kaikkea sitä haasteellisuutta, mitä äitiysloma tuo yksityisyrittäjälle tullessaan. Tällä hetkellä itselläni alkaa vanhempainvapaa pikkuhiljaa olemaan loppusuoralla ja tammikuun loppuun mennessä pitäisi minun omassa päässäni olla vastaus valmiina, mitä nyt tehdään? Onko minulla mahdollista jäädä kotihoidon tueksi ja aloittaa työt yrityksessäni osa-aikaisena vai aloitanko suorilta työt kokopäiväisenä ja lapsi hoitoon.

Tämä oma opinnäytetyöni on ollut minulle itselle ajankohtainen ja auttanut todella paljon yksityisyrittäjänä ymmärtämään monia erilaisia asioita äitiyteen ja yrittämiseen liittyen. Mitä pitää osata ottaa huomioon kun jouduin etsimään tietoperustaa internetistä, koska puhdasta kirjallisuutta ei löydy aiheesta paljoa, mutta internetistä löytyi aiheesta paljonkin eri tietoperustaa. Opin samalla paljon uutta omaan yrittäjyyteen liittyen ja kokosin myös yhteenvetona vinkkejä yrittäjän jäädessä äitiyslomalle. Tämä opinnäytetyö on tärkeä tiedon viejä yrittäjän äitiyslomasta muille kauneudenhoitoalan yrittäjille ja miksei myös muillekin yksityisyrittäjille. Uskon, että tästä opinnäytetyöstä yrittäjä saa apua ja hyviä vinkkejä ennen äitiyslomalle jääntiä.

Näin tärkeäksi pohtia ja miettiä yksityisyrittäjien äitiysloman haasteellisuuden, koska aihe on naisyrittäjille suurimmaksi osaksi ajankohtainen jossain vaiheessa yrittäjyyttään. Kuten sain sen itse huomata.

Koin myös tärkeäksi koota yhteenvetona vinkkejä yrittäjille avuksi ohjaamaan heitä äitiysloman haasteellisuuden kanssa. En suoranaisesti tarjoa kaikkeen vastauksia, vaan ohjaan heitä löytämään ratkaisuja haasteisiin ja samalla he voivat nauttia ihanasta raskaus- ja vauva-ajastaan vailla yhtä stressiä vähemmän yrittäjänä.

LÄHTEET

Aikaan saava. 2012. Terveiset äitiyslomalta! Viitattu 15.12.2015

<http://aikkasaava.com/terveiset-aitiyslomalta/>

Ilmarinen. 2015. Yrittäjä. Yrittäjän-eläkevakuutus. Viitattu 15.12.2015.

<http://www.ilmarinen.fi/yrittaja/yrittajan-elakevakuutus/>

Infopankki. 2015. Elämä Suomessa. Koulutus. Lasten koulutus. Päivähoito. Viitattu 15.12.2015

<http://www.infopankki.fi/fi/elama-suomessa/koulutus/lasten-koulutus/paivahoito>

Kaakelitehdas. 2014. Yrittäjän äitiysloma. Viitattu 15.12.2015

<http://kaakeliuuni-kaakeli.blogspot.fi/2014/07/yrittajan-aitiysloma.html>

Kaks plus. 2014. Yrittäjän äitiysloma. Viitattu 15.12.2015

<http://kaksplus.fi/threads/yrittaejaen-aeitiysloma.2423748/>

Kansaneläkelaitos. 2015. Lapsiperheet. Viitattu 15.12.2015

<http://www.kela.fi/lapsiperheet>

Liv tv. 2015. Ohjelmat. Toisenlaiset äidit. Umppu painaa kovasti hommia ja aloittelee treenaamista – katso haastattelu! Viitattu 15.12.2015

<http://www.livtv.fi/ohjelmat/toisenlaiset-aidit/2361-umppu-painaa-kovasti-hommia-ja-aloittelee-treenaamista---katso-haastattelu>

Meidän perhe. 2015. Yrittäjä ja äitiysloma. Viitattu 15.12.2015

http://www.meidanperhe.fi/keskustelu/826138/ketju/_yrittaja_ja_aitiysloma

Osuuspankki. 2015. Lainan maksaminen. Viitattu 15.12.2015

<https://www.op.fi/op/henkiloasiakkaat/lainat/lainan-maksaminen?id=20800&srcpl=8>

Oulun kaupunki. 2015. Päivähoito ja esiopetus. Kotihoidon tuki ja Oulu-lisä. Viitattu 15.12.2015

<http://www.ouka.fi/oulu/paivahoito-ja-esiopetus/kotihoidontuki-ja-oulu-lisa>

Prime body. 2015. Kuinka valmistaudun äitiyteen. Viitattu 15.12.2015

<http://primebody.fitfashion.fi/2015/05/24/kuinka-valmistaudun-aitiyteen/>

Savon voimala. 2014. Lappalainen Satu: Yrittäjyys ja äitiys. Viitattu 15.12.2015

<http://savonvoimala.blogspot.fi/2014/09/satu-lappalainen-yrittajyys-ja-aitiys.html>

Suomi24. 2009. Toiminimi ja äitiysloma. Viitattu 15.12.2015

<http://keskustelu.suomi24.fi/t/6775219/toiminimi-amp-aitiysloma>

Survey monkey. 2015. Viitattu 15.12.2015

<https://fi.surveymonkey.com/>

Vauva. 2013. Yrittäjän äitiysloma. Viitattu 15.12.2015

http://www.vauva.fi/keskustelu/3899124/ketju/yrittajan_aitiysloma

Velho itse. 2011. Yrittäjän äitiysvapaa - mitä se on? Viitattu 15.12.2015

<http://velhoitse.puheenvuoro.uusisuomi.fi/82314-yrittajan-aitiysvapaa-%E2%80%93mita-se-on>

Verohallinto. 2015. Yritys –ja yhteisöasiakkaat. Viitattu 15.12.2015

https://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ ja_yhteisoasiakkaat

Yrittäjälinja. 2013. Yrittäjän äitiys, osa 1. Viitattu 15.12.2015

<http://www.yrittajalinja.fi/blogi/2013/11/14/812/?page2>

Yrittäjä naiset. 2015. Viitattu 15.12.2015

<http://www.yrittajanaiset.fi/index.php?k=3375>

Yrittäjät. 2005. Yrittäjä ihmisenä. Viitattu 15.12.2015

<http://www.yrittajat.fi/fi-FI/yrittajaihmisena/a/?announcementId=d5828384-98bb-4d7f-8dbd-0e2883b96492&groupId=405c23bd-b86d-4e97-99>

Äiti yrittää. 2014. Yrittäjän äitiysloma. Viitattu 15.12.2015

<http://aitiyrittaa.blogspot.fi/2014/10/yrittajan-aitiysloma.html>

Kyselytutkimus

Kiitos päättäessäsi osallistua tähän kyselytutkimukseen. Palautteesi on tärkeää. Olen estenomiopiskelija ja tämä kysely on osa opinnäytetyötäni, jonka aiheena tutkin kauneudenhoitoalan yrittäjien äitiyslomalle jääntä ja mitä haasteita yrittäjät siinä kokivat. Tarkoituksena olisi löytää erilaisia ratkaisumalleja kauneuden hoitoalan yrittäjille äitiyslomalle jäädessään, koska yrittäjille ei löydy paljoa tietoa yrittäjien äitiyslomia koskien. Voit jättää myös omat yhteystietosi, jos haluat haastateltavaksi aihetta koskien.

Thank you for taking part on this survey. Your feedback is important. I'm studying bacher of beauty care management and this survey is one part of my thesis, where I research the maternity leave of entrepreneurs in cosmetic care business

and what challenges they experienced during their maternity leave. My purpose is to find different kind of solutions for the entrepreneurs in cosmetic care business when they start to have their maternity leave, because there is not much information concerning the maternity leave of entrepreneurs. You can give your contact information, if you want to be interviewed concerning this subject.

Johanna Kostet

johanna.kostet@dnainternet.net

Kauneudenhoitoalan yrittäjien äitiyslomaa koskeva kysely

1. Millä kauneushoidon alalla toimit yrittäjänä? Oletko toiminimellä, oma yritys vai jokin muu, mikä? Mainitse myös yrityksen koko ja kuinka monta henkilöä yrityksessä toimii. In what kind of cosmetic care business do you work as an entrepreneur? Do you have a trade name, your own company or something else, what? Mention size of the company and how many employees the company operates.

2. Mitä ajatuksia, haasteita tai huolia äitiysloma nosti esille? What kind of thoughts, challenges or concerns did your maternity leave cause?

3. Olitko yrittäjyytesi aikana äitiysvapaalla ja vanhempainvapaalla?

Jos et ollut, niin mistä syystä? During working as an entrepreneur, were you on maternity leave or parental leave?

4. Minkä verran maksoit arviolta YEL-vakuutusta ennen äitiysvapaalle jäämistä? How much did you approximately pay YEL-insurance before having a maternity leave?

5. Korotitko YEL-vakuutuksen korkeammaksi saatuasi tietää raskaudesta? Did you raise your YEL-insurance higher after finding out about your pregnancy?

6. Mikäli kävit töissä, kuinka usein keskinmäärin? If you worked, how often approximately?

7. Mitä toimenpiteitä teit yrityksellesi äitiyslomasi ajaksi? (Esimerkiksi työntekijät hoitivat liikkeen, jouduit sulkemaan liikkeen jne.) What measures did you do to your company before starting to have a maternity leave? (For example workers took care of the store, you had to close store etc...)

8. Mitä vaikutuksia äitiyslomallasi oli yrityksen imagolle/brändille? What effects did your maternity leave cause to your company's image/brand?

9. Mitä tulevaisuuden suunnitelmia on/oli äitiysloman jälkeen? Jatkoitko yrittäjäjyyttä vai jäitkö esimerkiksi kotihoidontuelle tai vaihdoitko alaa? Did you

continue as an entrepreneur after your maternity leave or did you for example stay for home care allowance or did you change the area of work?

10. Mitä muuta haluaisit kertoa, sana vapaa? Esimerkiksi vinkkejä muille yrittäjille, joille äitiysloma on ajankohtainen.

What else would you want to tell? Feel free to say it. (For example tips for another entrepreneurs, who will have an maternity leave in future.)

